

Nordiska fornlemningar 24

Olsborgs slottsruin

Återutgivning av text från 1819

En gratis e-bok från
e-boksforlaget.se

**Nordiska fornlemningar 24.
Skildring av Olsborgs slottsruin
- Återutgivning
av text från 1819**

**av Johan Gustaf Liljegren
och Carl Georg Brunius**

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand
Virvelvind Förlag, Lysekil
Mer info: www.e-boksforlaget.se

Förord

I den här e-boken får du en beskrivning av fästningsruinen Olsborg vid Bullaresjön i Bohuslän.

Det här var under flera år en av de viktigaste svenska fästena i västra landet. I den här texten får du veta mer om ruinen och dess historia.

Den här texten publicerades 1819 i den svenska tidskriften ”Nordiska fornlemningar”. Texten skrevs av fornforskarna Johan Gustaf Liljegren (1791–1837) och Carl Georg Brunius (1792–1869).

Den här e-boken publicerades på sajten e-boksforlaget.se i mars 2016. Du får gärna länka till den här e-boken eller skicka vidare e-boken till vänner och bekanta. Du får till och med ladda ner den och sprida den vidare på din egen sajt eller blogg – men då kan vi inte göra eventuella ändringar, rättelser eller kompletteringar.

Eftersom den här texten skrevs på 1800-talet så innehåller den mått, ord och personer som inte är så bekanta i dag. Därför har vi kompletterat originaltexten med en kortfattad ordlista.

Skildring av Olsborgs slottsruin år 1819

Den här texten publicerades ursprungligen år 1819 i tidskriften "Nordiska fornlemningar. III. häftet" med rubriken "XXIV. Slottsruin". Författare till texten är Johan Gustaf Liljegren (1791–1837) och Carl Georg Brunius (1792–1869).

I Bohus län, Bullarens härad, Nafverstads socken och Rörannes lögbor ligger, på ett å trenne sidor högt och otillgängligt berg, vid Bullaresjön det hos våra häfdetecknare ej obekanta Olsborg, hvilket af dem, som skrifvit de tiders historia på Latin, fått namn af Olsburgum. Det skall, enligt sägen, blifvit anlagdt af en Konung Olof, som varit fördrifven och fått Konung Olofs dotter i Sverige. Förmodligen menas här Olof den Helige och Olof Skötkonung. Det upphjelpes år 1502, sedan Svenskarne det intagit, hvilka härifrån gjorde ströfverier i Vikarne under de oroligheter, som yppat sig derigenom att Konungen i Danmark och Norrige Johan II blifvit Sveriges krona förlustig. Året derefter om Julafton anryckte Otto Rud från Bohus med en tropp, den han låtit utanpå kläderna draga skjortor, genom hvilket puts han så oförmärkt

inträngde inom förskansningarne, att dervarande befälhafvaren knappast i oredan undkom i ett torn. som han likfullt efter ett frugtlöst motstånd måste uppgifva. Konung Johan skänkte härpå det intagna fästet åt bemälde Otto Rud. En hos J. Oedman (*Bah. Beskr. s. 347*) införd pergaments resolution, gifven af Gustaf I år 1530, visar, att en Nils Rinnesson varit fogde på Olsborg, sedan det blifvit från Konung Christian återtaget.

XXIV. Hvad nu mera märkes härefter, är nämligen: Mot norr, der klippan är minst brant, ett af stora stenar uppfördt utanverk, ungefär 100 alnar långt, 4 till 5 alnar bredt, med en temligen rymlig ingång, hvarigenom en ännu synbar väg ledt berget uppföre till en fördjupning vid pass 9 till 10 alnar å hvarje sida och 3 till 4 alnar djup, källaren kallad, hvilken ligger nästan midt på kullen och omgifves af en helt obetydlig jordvall. I öster 8 alnar härifrån finnas vid sjelfva branten en stengrund efter en byggnad, som haft 7 till 8 alnar i fyrkant. Icke långt borta ligger Yxne-galga-berget, hvarest menniskoben hittats, och lär det varit borgens afrättsplats.

XXIV

XXIV

XXIV. Slottsruin.

I Bohus län, Bullarens lätad, Nalvrentade socken och Rörensnes egor ligger, på en i trenne sidor högt och otillgängligt berg, vid Bullarensjö det hos våra heldedekare ej obekanta Olsberg, hvilket af dem, som skrefvit de tidere historier på Latin, slet nämndt af Olsbergum. Detsa Wall, enligt sägen, blifvit anlagt af en Konung Olaf, som varit fæderfven och slet Konung Olofs dotter i Sverige. Förmodligen menas här Olaf den Helige och Olaf Sletkonung. Det upphieltes år 1300, sedan Svenskarne det intog, hvilka härför gjode ströfverier i Vikarne under de oroligheten, som yppat sig derigenom att Konungen i Danmark och Norrige Johan II blifvit Sveriges krona Erlöfning. Året der- efter om Julstön anryckte Otto Rud från Bohus med en tropp, den han slet utstöp klädernas draga skistor, genom hvilket puts han så otvivelaktigt inträng, de loom fæskensöngerna, att därvarande befolkningen knaspat i oröfan undkom i ett torn, som han likfullt efter ett fruglöst motstånd måste uppgifva. Konung Johan skänkte härpå det intagne slætet åt hemlände Otto Rud. En hos J. Oedman (Nöb. B. sbr. s. 342) infäst pergaments resolution, gifven af

Nordiska fornlemningar, häfte III, 1819.

Viktiga ord och personer

Aln.

Längdmått. En aln är 59 cm.

Brunius, Carl Georg.

[1792–1869] Konstnär, arkitekt och konsthistoriker som växte upp i ett av världens mest hällristningsrikaste områden, Tanum. Mest känd för sin bok "Försök till förklaringar öfver hällristningar" som kom 1868.

Gustaf I.

[1496–1560] Gustav Vasa var kung av Sverige från 1523 till sin död 1560. Gustav Vasa är en av de mest inflytelserika kungarna i svensk historia. Gustav införde arvsmonarkin i Sverige och reformerade kyrkan. Många menar att Vasa skapade den moderna svenska nationalstaten.

Johan II.

[1537–1592] Svensk kung från 1568 till sin död 1592 samt storfurste av Finland från 1577.

Christian.

[1481–1559] Kung av Danmark och Norge 1513–1523 som

Christian II och över Sverige 1520–1521. Flydde från Danmark år 1523 efter att ha blivit avsatt. Försökte ta makten 1531 med hjälp av en rekryterad här men misslyckades. Tillbringade resten av sitt liv i husarrest på flera danska slott. Han är mest känd i Sverige som Kristian Tyrann, ett namn han fick efter de nästan 100 avrättningarna under Stockholms blodbad år 1520.

Liljegren, Johan Gustaf.

[1791–1837] Svensk fornforskare och riksantikvarie. Var en av landets första professionella arkeologer och var verksam som professor i ämnet vid Lunds universitet. Var en av 1800-talets främsta experter på runor och gav bland annat ut "Run-urkunder" (1833).

Oedman, Johan.

[1682–1749] Svensk präst och riksdagsman. Oedman (modern stavning Ödman) var från 1719–1735 kyrkoherde i Tanum. Är mest känd för sin bok om Bohusläns historia, "Chorographia Bahusiensis. Thet är Bahus-Läns Beskrifning" som han tryckte på egen bekostnad 1746.

Olof den helige.

[995–1030] Kung av Norge som kristnade landet med hårdhänta metoder. Stupade under slaget vid Stiklestad 1030 och blev snabbt ett av Nordens mest populära helgon.

Olof Skötkonung.

[ca 980–1022] Svensk kung som regerade mellan 995 och

1022. Var den förste svenske kungen som antog den kristna läran och som lät döpa sig.

Rud, Otto.

[1520–1565] Dansk amiral. Är mest känd för sina insatser under det nordiska sjuårskriget. Dog av pest i svensk fångenskap. Hans namn skrivs i dag oftast Otte Knudsen Rud.

Viken.

Äldre namn på kustområdet kring Skagerrak. Viken omfattade det moderna landskapet Bohuslän samt båda kustområdena kring Oslofjorden.

Fler böcker från E-boksforlaget.se

Här är några flera e-böcker från E-boksforlaget.se

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

På vår sajt hittar du mer information om böckerna samt länkar.

Ett urval av våra e-böcker

001	"Greby gravfält – det vackraste gravfältet i Sverige"	011	"Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
002	"222 galna fakta om filmstjärnor och kändisar"	012	"Forn tidens perioder" (1892)
003	"99 galna fakta du inte visste om bad"	013	"Skäggets historia" (1893)
004	"Hollyhotell – triviaboken om kändisar på hotell"	014	"Midvinterns solfest" (1894)
005	"Sølgudens yxa och Tors hammare" (1899)	015	"Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
006	"Svenska djur i folktron" (1898)	016	"Bohusläns bygdeborgar" (1909)
007	"Galna väderrubriker – 155 exempel från kvällstidningarna"	017	"Bohuslänska hällristningar" (1879)
008	"Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)	018	"Kattens kulturhistoria" (1882)
009	"Galna rockstjärnor – 199 otroliga fakta från pop- och rockvärlden"	019	"Ett besök i Venedig år 1878"
010	"250 galna fakta om fotbolls-VM"	020	"Strandgatan i Visby år 1879"
		021	"Märkliga orter i Sverige" (1883)
		022	"Resa på Dalslands kanal år 1877"
		023	"Nyköpings slott" (1877)
		024	"Djurens sömn" (1889)
		025	"Katten i forntida Egypten" (1889)
		026	"Ett besök i Marstrand år 1882"
		027	"Runlejonet i Venedig" (1871)

- 028 "Dryckenskapens faror" (1894)
- 029 "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- 030 "En utflykt på Mälaren år 1871"
- 031 "Kelternas historia" (1883)
- 032 "Jack Uppsprättaren – Världens första bok om seriemördaren Jack the Ripper" (1889)
- 033 "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- 034 "Ett dygn på månen år 1870"
- 035 "Blomsterspråket" (1888)
- 036 "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- 037 "Fynden i Troja" (1878)
- 038 "Skildring af Vestergötland år 1882"
- 039 "Kalmar slotts historia" (1880)
- 040 "Ett besök i Södertälje år 1881"
- 041 "En färd på Donau år 1882"
- 042 "Ringmuren i Visby" (1874)
- 043 "Skildring av Värmland år 1882"
- 044 "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter "
- 045 "Om julens härkomst" (1899)
- 046 "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- 047 "Julen i Skåne på 1820-talet"
- 048 "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- 049 "Skildring av Göteborg år 1882"
- 050 "Skildring av Halland år 1882"
- 051 "Skånska fornminnen" (1853)
- 052 "Norrköpings historia" (1871)
- 053 "Ett besök i Waxholm år 1870"
- 054 "Förbindelse mellan Skandinavien och västra Europa före Kristi födelse" (1889)
- 055 "Vadstena slott" (1875)
- 056 "Skildring av Island" (1870)
- 057 "Husaby kyrka" (1899)
- 058 "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- 059 "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- 060 "Ett besök i Rom år 1870"
- 061 "Orkidéernas historia" (1894)
- 062 "Besök på Helgoland år 1874"
- 063 "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- 064 "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- 065 "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- 066 "Guide till Uppsala år 1875"
- 067 "Skildring av Blekinge år 1882"
- 068 "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- 069 "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- 070 "Skildring av Bohuslän år 1882"
- 071 "Gripsholms slott" (1877)
- 072 "Skildring av Dalsland år 1882"
- 073 "Skildring av Närke år 1882"
- 074 "Skildring av Öland år 1882"
- 075 "Lyxens historia" (1870)
- 076 "Skildring av Stockholm år 1882"
- 077 "Sveriges 33 mest sevärda vikingaplatser"
- 078 "Skildring av Västmanland år 1882"

- 079 "Skildring av Härjedalen år 1882"
- 080 "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- 081 "Ett besök i Visby år 1906"
- 082 "Skildring av Gästrikland år 1882"
- 083 "Skildring av Jämtland år 1882"
- 084 "Gaffelns historia" (1889)
- 085 "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- 086 "Gråfkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- 087 "Bohus fästning" (1869)
- 088 "En resa på Rhen år 1866"
- 089 "Skildring av Gotland år 1882"
- 090 "Falu grufvas historia" (1864)
- 091 "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- 092 "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- 093 "Sveriges hundraser" (1880)
- 094 "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- 095 "Borgholms slottsruin" (1878)
- 096 "Vårt solsystem" (1878)
- 097 "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- 098 "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)
- 099 "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- 100 "Hilmas Alaska" Resguide till guldgräverskans trädgård av cement.
- 101 "Skildring av Ångermanland 1882"
- 102 "Ölands fornminnen" (1874)
- 103 "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- 104 "Tors hammare" (1872)
- 105 "Skildring av Dalälven år 1876"
- 106 "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- 107 "Hällristningarnas ålder" (1869)
- 108 "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- 109 "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- 110 "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- 111 "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- 112 "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- 113 "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- 114 "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- 115 "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- 116 "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- 117 "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- 118 "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet. "
- 119 "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
- 120 "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- 121 "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- 122 "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- 123 "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulle patienten"
- 124 "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"

- 125 "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- 126 "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- 127 "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- 128 "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- 129 "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"
- 130 "Skildring av Södermanland år 1882"
- 131 "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- 132 "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- 133 "Ett besök i Ystad år 1872"
- 134 "Petras helgedomar" (1921)
- 135 "Ett besök i Boxholm år 1885"
- 136 "Resor med luftballong år 1873"
- 137 "Ett fartyg från vikingatiden – fyndet av Tuneskeppet 1867"
- 138 "Skildring av Östergötland år 1882"
- 139 "Ännu fler galna rockstjärnor – 200 otroliga fakta från pop- och rockvärlden"
- 140 "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- 141 "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"
- 142 "Guide till biskötsel" (1885)
- 143 "Ett besök i Roms katakomber år 1870"
- 144 "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- 145 "Citatboken. 222 kändisar om sin ålder och om att bli gamla"
- 146 "SVT-skandaler 1. Den otroliga historien: Så blev "På spåret" filmerna olagliga"
- 147 "Fyra skadade är mindre än fem döda – 444 tjuvlyssnade citat på en kvällstidning"
- 148 "Sherlock Holmes: En studie i rött"
- 149 "Forn tidens sjörövare i Medelhavet" (1870)
- 150 "33 Viking places to visit in Sweden – guidebook to ruins and museum"